

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveter, izvzema modelje in praznike.
 Ima arati i Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.
 Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—		9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakazilu. Na samo pismena naročila brez poslatve denarje se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Recepte ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Italija v zagati.

Kar po vrsti tožijo laški iisti, v kako hudo zagato, v kako skeleče škripce je zašla Italija. Njene aspiracije niso izpolnjene, živil nima, ogromno pa dolgov, tako da mora lepo ponižno stati pred mogočniki v Parizu. »Il Resto del Carlino« piše: »Govor senatorja Tittonija je bil jasein in je odkrito povedal Lahom, da so zadeve Italije v Parizu ogrožene. Zun. minister je rekel, da stoji Lah na diplomatskem torišču, na katerem bijejo najhujšo bitko. Ogroženje je danes mnogo težje kakor je bilo pred mesecem dni, ker danes porabljamo zadnje ameriške kredite in ker Versailleska pogodba daje Angležem in Francozom prvenstvo in nabavah. Treba je torej, da branimo ljudstvo pred lakoto in industrijo pred polomom. Tittonij je bil primoran, da se borj na mirovnem kongresu za nujnejše stvari Italije prej nego za Reko, za Jadran, za Malo Azijo in Afriko. Mislimo, da se ne motimo, ako trdim, da se bodo zavezniške države držale donavske in balkanske politike, da niso na noben način pripravljene. Žrtvovati prijateljstva ali raztrgati pogodbe, da bi se združile z Jugoslavijo in Čehoslovako. Zares trd in oster je boj, katerega bjeje naš zunanji minister v Parizu, ker ekonomske potrebe čine naroda ga silijo, meriti in zdržati udarce. Naše aspiracije na Jadranu so v največji nevarnosti. Kaj storiti? Mi se vpračamo z žalostjo in težavo, kakoršno smo občutili v tridentskih in kobariških dnevih. Dolžnost zunanjeje ministra je, dobiti načine, ki bi rešili bogastva in važnost Trsta in njegovega pristanišča; ne smemo pa reči nič več o tej točki, ker ne smemo preveč odkriti svojih idej sovražnikom onstran Alp. List priporoča končno vsemu laškemu narodu disciplino in potrpljenje pred nezprosniimi Clemenceauovimi »jamais«.

V drugem članku izvaja isti list: »Clemenceau hoče, da dokler se ne odloči usoda Reke, ne sme imeti tam Italija nikake prednosti. Govori se o tem, da se odzvame poveljstvo lašk. generalu Grazjolinu in se izroči drugemu generalu. Kar se tiče odločitve glede Reke, ni nobenega dvoma. Reka ne sme biti laška. Da se spravi Italijo do tako hude žrtve, se vporabla proti njej gospodarska odkupnina. Italija nujno potrebuje premoga in živil. Ako bi se kaj upirala, bi se jej odrekla živila in poglno bi se jo lakoti in poginu v naročje. Italija ima velike dolgove napram zavezničkom in ti dolgovi skadirajo te dni. Ako bi se Italija kaj upirala, bi se krediti ne obnovili; dopustili bi, da propade in se onečasti. Italija je v tej vojni poleg krvi pol milijona mrtvih, enega milijona in pol ranjenih in pohabljenih, dala svoje bo-

gastvo, žrtvovala svoja sredstva prehrane in dela in si nakopala dolgove. Ker je to storila, je zmagala in je pomagala zmaji zavezničkom. Zda pa, ko so si zaveznički razdelili plen, ji odrekajo vse njene pravice, jo krotijo in pritiskajo s silo Trije despoti v Parizu dvigajo bič nad to sestradanko, ki še nima miru, ki še krvavi iz bojnih ran, nad prostovoljno beračjo Italijo, ki je verjela njihovim besedam, ki sedaj hodi okoli mize, da bi pobrala drobtine z njihovega svetovnega banketa. V eni roki vihtijo ti svetovni gospodje bič, v drugi držijo kos kruha in govore zmagovitj Italiji, Italiji iz meseca maja 1915, Italiji od Grape, od Piave in Vittorio Veneto: Nasiti se, bodi pokorna in molči! Kaj bo storila Italija? Ne vemo tega, kaj misli storiti iaška vlada. Upamo in se zanašamo, da bo storila čisto in očitno svojo dolžnost.« Ta pomembni članek pa se zaključuje tako-le: »Na vsak način pa ni res, da so ti trije naši zaveznički-sovražniki, ki nas sedaj izdajajo, potem ko so nas izkorščali, dandanašnji gospodarji sveta. Ni res: ves svet je proti njim. Od Lizabone do Carigrada, od Madrida do Berlina, od Doblina do Kajra, od Bruslja do Dunaja, v Budimpešti, v Bukarešti, v Sofiji, v Petrogradu, v Moskvi, v Vladivostoku, v Pekinu, ves svet je proti njim. Danes torej njihova pohlepna in cinična zaslepljenost hoče, da dobi zatirani in trepetajoči svet proti njim neko centralno voljo, neki glas in neko ime! Naj pazijo, da ne bo to ime Rim. To ime je jako usodepolno.« — No, Rima se v Parizu v tem smislu gotovo najmanj boje.

Agrarna reforma in JDS.

(Poročilo poslanca dr. Kukovca na zboru zaupnikov JDS.)

III.

Za nas demokrate agrarno vprašanje nikakor ni prosto ekonomsko vprašanje in zato nam ni preteklo nerodajno razpravljati s strokovnjaki, koliko posesti največ sme biti v rokah posameznika, da produkcija ostane na višini in podobno. Če smo si osvobodili temeljno načelo, da bodi zemlja v lasti onega, ki jo obdeluje, ne zasledujemo s tem smotro le obstoječi zemljiški kapital razdeliti. Nam je glavna stvar delavna sila poljedelca in pripadajoča mu zemlja in delavnica v kateri more poljedelca svojo delavsko silo sebi in skupnosti v korist in polni meri izrabiti. To naše stališče odgovarja socialni pravičnosti in je globoko utemeljeno v bistvu pravega demokratizma naše stranke. Zasedujemo s tem obnem držayotvorni smoter, ker vidimo v taki ureditvi zemljiških razmer najboljše jamstvo za notranje utrinje države.

Uspeha se s polno pravico nadejamo, ker odgovarja značaju našega naroda, da je iz ljubezni in ne iz dobičkarjeje poljedelec in s tem skusimo za bodoče čase ustvariti temelj za srečne družabne razmere.

Ločimo se od socialnih demokratov, ker nam ni samo za zaščito interesov delavskega, v tem slučaju poljedelskega delavskega razreda, ampak smo v toliko meščanska stranka, da čuvamo poljedelcu tudi zasebno last zemlje, ki je potrebna za polno udejstvitve njegove delavne sile. Če hočemo označiti danes demokratsko stranko po njenem razmerju k zemljiški posesti, nazvati bi jo smeli danes po pravici kot v prvi vrsti stranko agrarne reforme. To zategadel, ker temelji na vseskozi izdelanem programu agrarne reforme, ker vidi v predvbi tega programa glavno točko svoje naloge v bližnji prihodnosti in ker jo agrarnoreformni program obeluje kot politično stranko nasproti vsem drugim strankam. Srečna ureditev zemljiške posesti v naši novi državi je pa tudi tako visok smoter da je narod lahko ponosen na tako stranko in ji more tudi zaupati. Mi jugoslovanski demokrati smo prepričani, da naš agrarni program mora prodrati. Odločeni smo iti zanj brezpozojno v boj, katerega bodemo tudi dobojevali.

Inženirska zbornica in nje naloge.

Nekoč sem pregledaval zaprašene akte, spomine na slovensko sekcijo bivše inženirske zbornice tržaške, koje območje je segalo izpod Korena pa tja do Boke Kotorske. Nemara sem bil slabo razpoložen in prestrog v kritiki, ker sem imel malo dopadanja nad ozkosrčnim mišljenjem, ki se zrcali v tistih spisih. Ko danes primerjam pismo, priobčeno v številki 159. ljubljanskega dnevnika »Napreje«, s stariimi spisi tržaškimi, priznavam da mi je dokaj olajšano umevanje nezadovoljnosti, ki se me je svojčas polasčala ob prebiranju prašnih spominov.

Umevam tudi, da se marsikak bivši svetnik inženirske komore tržaške nerad spominja neplodnega dela, ki ga je opravljal pač v stitnih razmerah. Naj pa resen delavec, ki je v tej vojni pridno študiral, stare grehe odkladal in si končno pridobil sigurno in ustaljeno prepričanje, naj nikar ne misli, da hočemo mi ostali tam nadaljevati delo, kjer ga je njega doba za gojznila v razoranem avstrijsko-nacionalističnem kolovozu. Priznati pa moram, da nisem niti v tistih prepereh relukvijah tržaških našel znamenj, ki bi kazala na to, da se je hotelo odirati kmeta in mu strojiti kožo. Niti mi ni umljivo, kie da se je rodila ta miselspaka. Ne zakon o inženirskih zbornicah, niti pritične naredbe ne govore o tarifiranju dela, o meznem vprašanju, o načelih in pravih stvankinja. Nasprotno pa izjavljam, da nam, ki smo

započeli akcijo za novo organizacijo tehniških poslov, dosihmal še ni prišlo na um brigati se za malenkostna vprašanja razredne tarifne politike, niti ne za varstvo privilegijev ali naslovov in predikatov, kojim pripisujemo prav postransko ulogo.

Kako da izhajata Amerika in Švica brez komor, nas za enkrat ne skrbi. Vemo, da je slovenska dežela ustvarjena tako, da moramo vsi pridno delati, če si hočemo prisluziti pošten kos kruha za delavnik, kos pečenke za praznike in kaj priboljška na stara leta. Vemo, da se mora naša dežela čim popolneje industrializirati, da ne zaostanemo v siromaštvu, ko se plodne nižave hrvaške in srbske ponašajo z bogastvom njih zemlje. Kadar bo naša industrija mogla meriti se z ameriško ali švicarsko, tedaj ne bomo niti mi potrebovali inženirskih komor. Vendar se pot do tam še precej vleče. V teh težavnih časih pa, ki v njih živimo, se mi zdi potrebno le troje: delo, delo in še enkrat delo.

Vročekrvni člankar in spreobrnjeni buržuj bodi uverjen, da nimamo drugih namenov in ciljev nego edini te, prispevati za najboljimi svojimi močmi k obnovi upuščene, obubožane naše domovine, tiste dežele, kjer nam je tekla zibelka, kjer smo hodili v trdo šolo življenja in ki ji posvečamo plodno delo zrelih let. Da postani ta dežela zdrava družica bogatejšim pokrajnam mlade naše države, da zavzemi naša celokupna država čimprej častno mesto v zvezi narodov. Spoznanje naših dolžnosti, hrepenenje do smotrenem uspešnem delu naj nam prepričata dušo, da nam končno pobleddijo mejne črte, ki ločijo človeka od človeka.

Čemu naj bi trafil časa s prerakanjem in z nervoznimi članki? Zdi se mi, da ni baš hvalevredno počenjejanje, proklinjati otroka že pred porodom, zadrgavati mu vrat, še predno zauščta svoje tonlo, a precej zamudno zavetje. Godilo pa se je nekoč v stari zavezji, da je moral blagoslovljati, ki se je bil napotil, da proklinja. In tedaj upam: tudi oni, ki danes prorokujejo novi inženirski zbornici kratko in neveselo življenje, bodo prišli do pravičnejše sodbe. Hoče se nam na delo! Komur je za napredek, za kulturo, ga vabimo. Kdor hoče ostati ob strani, svobodno mu. Obveznost dela nas ne plaši, ki si prosti volimo vero v lenše dneve človeštva, si prosti volimo resnega dela postave. Versum indignatio fecit.

Politične vesti.

— **Politični klub JDS.** Danes ob 20. uri sestanek političnega kluba JDS v Narodnem domu v sobi Češke obč.

— **Nepošten boj »Slovenec«** od 12. t. m. se je zaletel v poverjeništvu za pravosodje. Za napad si je izposodil »Mursko Stražo«. Kaj je na stvari?

Tiskovna zadruga v Radgoni je vprašala poverjeništvu za pravosodje, kje naj vpišejo zadrugo v združni register. V smislu znanega dogovora mej delžno vlado za Slovenijo in Nemško Avstrijo spada mesto Radgona pod jurisdikcijo Nemške vstrije, Gor. Radgona pa pod ono Slovenije. Zategadelj je poverjeništvu za pravosodje popolnoma pravilno odgovorilo, da v smislu obstoječega zadrugnega zakona iz l. 1873, mora zadruga prositi za vpis pri tistem sodnem dvoru, v čigar okrožju ima zadruga svoj sedež. Ako si zadruga izbere za svoj sedež mesto Radgona, tedaj je — danes še — treba s prošnjo iti v Gradec, ako pa si izbere Gor. Radgona, pa se zadruga lahko vpiše v združnem registru v Mariboru. Kakor hitro bude tudi mesto Radgona pripadlo Jugoslaviji, pride i ono pod mariborsko okrožje. To je na stavljeno vprašanje tako naraven in umeven odgovor, da ga res samo zlohotnost more porabiti za napad proti poverjeništvu. Pa če že v uredništvu »Murske Straže« nimajo urednika, ki bi umel pravilnost stališča poverjeništvu za pravosodje, tedaj ga pa brez dvoma imajo pri »Slovenec«! Ako so vkljub temu udarili z loparjem, tedaj tisti v tem precej one hudobije, ki se sadnje čase z njo odlikuje ta list, in to smo hoteli pribiti.

— **Borba za našo valuto.** V Beogradu se je hotelo na prengljen način rešiti vprašanje emisijske banke. Ne trdim, da tisti za tem prekim postopkom kakšna zlomiselnost. Gotovo pa je, da se taka vprašanja, ki zanimajo zadnjeje državljane, ne dajo rešiti s stališča, da treba hiteti radi parlamentarnih počitnic. Slovenski poslanci JDS so se tej stvari krepko eksponirali, videli, da bi bila pregreha na državi, če bi brezobzirno ne odkrivali napak načrta. Ostali dve slovenski stranki se nista za to zadevo v toliki meri zanimali, vendar nas to ne moti. Mi čuvavamo v tej stvari interese, zlasti širokih kmečkih mas, kjer se nahaja veliko število bankovcev. Valutno vrašanje je takorekoč preizkusni kamen za zdravo moč naše države. Zato moramo le odobravati energični nastop poslancev JDS, ki je dosegel, da se bude valutno vprašanje sklepale le po najtemeljitejšem premisleku. Pozivljamo organizacije naše stranke tudi po deželi, da se s tem vprašanjem bavijo in seznanjajo ljudstvo s težnjami naše stranke, da dobi odpor naših poslancev potreben odmev v narodu.

— **Konec Avstrije.** Pariški list »Populaire« je te dni pod tem naslovom objavil članek, v katerem pravi med drugim: »Svetovna katastrofa se je v prvi vrsti obrnila proti stari Avstro-Ogrski. Ze l. 1908 se je pravzaprav vse čudilo, da je ta monarhija mogla odoleti odporu slovanskih narodov proti aneksiji Bosne.

LISTEK.

Vidov dan.

Govoril pred Mestnim domom v Ljubljani dne 28. junija 1919 dr. Fr. Plešič. (Konec.)

II.

Analiza pesmi.

a) Zgodovina in pesem. O Vas poznamo, car Lazar, carica Milica, Miloš Obilić, Vas poznamo iz zgodovine! Blagor Vam, ki Vam je tudi pesem ohranila čast in slavo! A kaj je zakrivil Vuk Branković, da je pesem iz njega, zeta in hrabrega borca Lazarjevega, naredila izdajico, ki naj ga solnce ne gleda, ki naj mu zemlja izmeče kosti? Če že človek za nesrečami vedno sumi izdajco, zakaj je baš Vuk moral prevzeti ulogo izdajalsko? Ali Ti je, kakor Črtomiru, zamerila, da si se iz bitke rešil, ko drugi popadali? Ali Ti je zamerila, da si se prepiral z Milico, vdovo častitega kneza Lazarja, ter ti zato vrgla v obraz izdajstvo? Izdajalec Vuk Branković ni bil.

Odkod na sta ste prišli v pesem Vi, hrabri Jugovići in Vaš oče, stari Jug Bogdan, od kod ti, nesrečna Kosovka devojka? Vas je pesem izmisli-

la; Vi niste zgodovinski — ali morda vendar? O da, ve vse devojke, ki ste po bojiščih iskale ženina, ve vse te Kosovke devojke — o ve vse matere, ki ste junake blagoslovljale in za njimi plakale vi vse ste majke Jugovičev; vi vsi, ki ste šli in umirali s »častitim carjem«, vi ste Jugovići, vi ste Jugi Bogdani. V vas vseh so vsa stoletja našega trpljenja...

Zakaj naš Lazar, Lazar naše pesmi ni le oni car, ki je bil zgodovinski bitko na Kosovem polju; pa Lazar je tudi oni vitez in oni menih, ki je to pesem zložil, in oni slepec - guslar, ki jo je pel in širil. Lazar in njegova družina je ves narod, ki je te pesme ljubil in jih pel, z njimi trpel in upal...

Iz zgodovine je nastala filozofija narodna, vidovdanska (kosovska) misel. Te pesmi, zmešane iz zgodovine in iz lepih sanj, so vrednejše od gollih zgodovinskih faktov, ker so del živih duš in plod celih vekov. Te pesmi so kakor trajna maša zadušnica ali parastos, kakor večer pogreb, kjer pa užalosteni sin v sebi proživlja vso preteklost svojega očeta in svojih dedov ter iz njih črna idejo svojega bodočega življenja.

b) Pa kaj je ta vidovdanska misel? I. Vidov dan je slava nacionalnega ideala. V grški Ilijadi se junaki bjejejo za žensko lo-

poto, za osebno čast in kraljevsko moč; naš car in njegovi vitezi umirajo za »krist častni in svobodno zlato«. To je nebeško carstvo, ki si ga je izvolil Lazar...

2. Vidov dan je dan žrtve nacionalnemu idealu. Z vedro jasnostjo misli žrtvujejo junaki osebno srečo s skupnosti, torej socialnemu višjemu človeškemu življenju, realizaciji nebeškega carstva na zemlji.

3. Majka Jugovičev je rešila dušo svojih sinov in s tem trdno vero v bodočnost. Vidov dan je bil pač dan poraza, a le bitka je bila izgubljena, ne pa duša naroda. V tej duši je marveč Lazarjevo carstvo dalje živelo vsa stoletja turškega gospodarstva in ustvarilo silni tip Kraljevića Marka. Marko naše pesmi ni junak iz bitke na Kosovem, ampak je junak turškega vavazlstva; še v verzih je strah in trepet sultanov. Zasužnjeno mu je bilo včasih telo, a duša mu ni bila robska; s suženjsvom se ni sprizajnil; v njem je bila stalna nada, stalno težka misel na osvobo.

In tak Marko je doživel naše čase... Kdo je prejel končno to vidovdanko misel? Grešniki — vitezi, junaki — vitezi so pozimili; ostali so ljudje preprostoti, nekdaš brepravnikti, brezpravnikti pod Turki; ti prostaki, ti demokrati niso ubili zgodovine svo-

jega rodu, ampak jo prigrlili, to zgodovino fevdalnih vrlin, grehov, porazov in zmag ter so — eden med njimi in prvi je bil Karagiorgije — pred sto leti stopili na pot proti Kosovemu — leta 1912/13 stopili na Kosovo samo in evo danes so pred Gospo Sveto... In doživeli smo nov Vidov dan, dan zmag in slave...

C.

Vidovdanska misel v sedanosti in prošlosti.

Kosovska srbska misel je bila živa skozi stoletja v pesmih in pregovorih, v mislih in činih. Slovenska zamrla gosposvetska misel se je morja probuditi le ob oni izredno živi srbski, jugoslovanski... Pri Gospe Sveti ni zazvonilo, dokler ni stal ob njej na straži srbski vojak.

a) Večja in širša je s tem postala vidovdanska misel. Morda se zde pesmi o carju Lazarju dandanes komu le še kakor Stari zakon, ki je za njim moral priti in je prišel Novi zakon, a glavne zapovedi naše Lazarice bodo ostale tudi v našem novem veku: Skrbti za telo, a ne pozabi duše! Misli na sebe, a ne prezri celote!

Ali se sedaj, ko praznujemo novi Vidov dan zavedamo te strani vidovdanske misli? Ali vsak svoje osebne interese primerno podrejamo skupnosti? Naj se vsakdo izmed nas izgra-

šuje, če ni morda izkal le svojih pravic, a se nič zavedal svojih dolžnosti napram »carstvu«? Če ni le zahteval, pa nič daljal? Če ni za vsako zlo tožil le Jugoslavije, pa nikoli pomislil, da li je on kaj pripomogel, da no dobro v Jugoslaviji? Če smo skrbeli le za sebe, kje je potem nebeško carstvo Lazarjevo, carstvo podrejanja celoti, carstvo osebne, začasne žrtve? Oh, tebe, ki si najmanj zahteval, tebe čaka plačilo...

Ali smo mi, ki smo kot produkti dosedanje zgodovine, se združili v Jugoslavijo, mislili vedno na novo enoto, na novo večjo skupnost? Vidovdanska misel ni več samosrbska niti more biti samohrvatska ali samoslovenska; je pač jugoslovanska vidovdanska misel in pravi: vsi zgodovinski deli naj se podrede celoti, svojemu »carstvu«, svoji državi. Razdrobljenost je na Kosovem prinesla poraz, zbratnost pa prinese zmago.

V nobenih časih — tudi sedaj ne in za bodočnost ne — ni vidovdanska misel niti črni pesimizem, ki le obupuje, niti slepi optimizem, ki ne vidi na solncu nikoli pek. ki misli, da za rdečo jutranjo zarjo ne pride nikoli dež; ne, vidovdanska misel je jasna, a možato trezna, je nade polna, a ne slepo zaupljiva. Takšna mora biti, ker je borba za pravico, za krivico pa odpora.

Sedaj pa je razpadla in na njenih razvalinah nastajajo nove države. Kar je še ostalo od stare Avstrije služi sosedom za plen. Avstro-Ogrska je bila že dolgo posvečena propadu. Habsburško geslo se je glasilo: Divide et Impera (Razdvajaj in gospoduj). Narode so izgraval drugi drugi drugemu v svrhu, da vse zatirajo. Slovanski narod se v Avstriji ni godilo dobro, kľjub temu pa je bilo najti češke in poljske plemenitaše v odličnih pozicijah v armadi, diplomaciji in notranji upravi. V resnici zelo slabo se je godilo, kakor povsod, brezimnikom, malim in neznanim. — Še sedaj so ljudje, ki tožijo nad razpadom habsburške monarhije, ker je bila le ta najvernejše zatočišče klerikalizma. Vendar pa je vsako vstajenje avstro-ogrsko monarhije izključeno, in se v svetovnem interesu nikakor ne more več želeť . . .

Bojevniki za neodvisnost lužičkih Srbov obsojeni. Saksanske oblasti so meseca marca t. l. zajele lužič. srbskega kurirja J. Hickega, ki je brez potnega lista skušal prekorati saksonsko mejo noseč važna pisma v Prago, namenjena za lužičko srbsko delegacijo v Parizu. Nemška vlada je uvedla protj njemu in raznim odličnim narodnikom, s katerim je bil v zvezi, kazensko preiskavo radi veleizdaje. Nedavno tega se je vršila proti Hickeemu in njegovim tovarišem obravnava pred sodiščem v Budišynu. Obtoženci so se branili, da so imeli pravico občeťavati s svojo delegacijo na mirovnem kongresu. Sodišče pa jih je zavrnilo, da je že sam na sebi zločin, ako je kdo v zvezi s »plemenito roparsko družbo v Versaillesu« (mit der edlen Versailleser Raubgenossenschaft) ter jih obsodilo: kurirja Hiccka, dr. Muka in župnika Dobručkca na 4 mesece, tajnika Hantuša in pisarja Hiccka na 1 mesec teške ječe. Vrhu tega pa jim je naložila še občutne denarne globe.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

ZA ZBOLJŠANJE GMOTNEGA STANJA VARNOSTNIH ORGANOV V LJUBLJANI.

Beograd, 17. julija. V današnji seji Narodnega predstavništva je postavil poslanec dr. P. Pestotnik na ministra notranjih del kratko vprašanje glede izboljšanja plač za policijske stražnike v Ljubljani, oziroma v Sloveniji. Vprašal je ministra notranjih del: 1. glede vstajanja let v mestni redarstveni službi; 2. glede plačila za nadurno delo in 3. glede stražniških doklad. Minister Pribečević je odgovoril, da je zadeva za izboljšanje gmotnega položaja varnostnih organov pri ljubljanski policiji že v polnem teku.

MEDSTRANKARSKA KONFERENCA.

Beograd, 17. julija. Danes dopoldne se je vršila medstrankarska konferenca klubovih načelnikov pod predsedstvom predsednika Narodnega predstavništva dr. Draža Pavlovića. Na konferenci se je nadaljevala debata, ki se je bila začela na medstrankarski konferenci plenuma Narodnega predstavništva. Imela je za cilj, da predsedstvo Narodnega predstavništva spozna stališče, katerega zavzemajo posamezni klubi glede vladne predloge o narodni banki. Nekateri so bili mnenja, naj se da Narodnemu predstavništvu 10—15 dnevni odmor, dočim so bili drugi za to, da se takoj začne razprava o narodni banki. Zaključek teh posvetovanj je bil, da se zahteva od vlade oficijelno izjavo, ali smatra ta zakonski predlog za državno potrebo, ki se mora nujno rešiti. Na prejšnji konferenci je podal ministrski predsednik neoficijalno izjavo, ter zahteval informacije o razpoloženju narodnih poslancev.

b) Kar je guslar naznanjal stoletja za besedo, to je tik pred vojno ustvaril iz trdnjega gradiva mojstergraditelj kipar Meštrović. Ustvaril je Vidovdanski hram, silen spominski hram, namenjen, da bi stal na Kosovem polju in pričal nam in svetu o nas; masiven hram; zidovi, stebrišča, vrata, vse izklesano kakor iz ene skale v lepi harmoniji delov. V dolgem stebrišču nosijo Karijatide svoje težko, težko breme. . . A na koncu stebrišča je Sfinga, ki daje uganke. Brate, ali bi obstal, če te vpraša?

Zrtve stoletij smo položili v temelj temu hramu; svojg deco smo vzdavali v njega zidove; z ljubeznijo smo zidali in s solzami močili delo; najčistejše duše so gnale stolp kvišku, stolp, ki ga vidiš sedaj od Gračanice pa do Gospe Svete. . . In kdo je tako drzen, da bi rušil ta veliki in enoviti hram?

Vidov dan slavimo jutri, spomin začasnih porazov, a končnih zmag. Videli bomo, kdo je vera, kdo pa je nevera, kdo je zvest, kdo nezvest. Če pa misliš, da se nam smeš od zunaj bližati brez kazni ter posnemačog gospodarja vojnih trum Murata zopet pasti na naše Kosovo, ti v tem veličastnem hipu, ko se giblje v nas Šokol in gori naš kres, na glas (da čuje ves svet) izpovedamo svojo vidovdansko misel: Če bi izgubili bitko in bili ranjeni na telesu, duša je in bo ostala, naše carstvo. . .

Narodno predstavništvo.

LDU. Beograd, 17. julija. Pri včerajšnji seji Narodnega predstavništva je postavil poslanec Suljaga Salihagić predsedniku zbornice vprašanje, kakaj ni dal na dnevni red njegove interpellacije na ministra za agrarno reformo. Predsednik apelira na poslance, naj bodo kar najkrajši pri utemeljevanju svojih vprašanj in interpellacij.

Dr. Šimrak vprašuje ministra za šumarstvo in rudarstvo glede pravic malih posestnikov na pašo in les za kurjavo v državnih gozdih.

Minister Marinković odgovarja, da je takoj, ko je to vprašanje prejel, poslal vsem gozdnim upravam okrožnice, da mu pošljejo poročila. Dosedaj se nima odgovora.

Poslanec Banić stavi ministrskemu predsedniku vprašanje glede pristavnosti dopisnih uradov. Poudarjal je, da bodo imeli dopisni uradi še-le tedaj pomen in korist, ako ne bodo delali za posamezne politične stranke, nego se bodo ravnali po načelnih morale in poštenosti. Citira nekatera napačna poročila in indiskrecije sarajevskega in splitskega dopisnega urada.

Predsednik Protić odgovarja, da je treba vprašanje dopisnih uradov vsakakor rešiti.

Poslanec Knežević interpelira ministra za šumarstvo glede pomoči, ki pristaja šumarskim delavcem. Njih družine za okupacije niso prejemale pokojnine in je še danes ne prejema.

Minister Marinković odgovarja, da nima postavne oblasti, da prisili podjetnike izplačevati dnevne za okupacije niti dati jim sedaj podporo.

Poslanec Miletić vprašuje ministra za prehrano glede izvoznice, ministra za vojno pa glede živil za prehrano naše vojske. Na predsednika vlade stavi vprašanje glede sodov, ki jih je sovrzahnik vzel našim državljanom.

Poslanec Kostić vprašuje ministra za pravosodje glede oprostitve odvtenikov od vojaške službe.

Minister Trifković odgovarja, da je v tej stvari storil potrebne korake pri pristojnih ministrih.

Poslanec dr. Šurmin stavlja dve vprašanji na ministra za notranja dela glede dogodkov na Hrvaškem.

Zbornica preide na dnevni red. Čita se poročilo o zakonskem predlogu vseučilišča v Ljubljani. Poročevalec Sušnik čita člen za členom, ki se sprejmejo. Vsi navzoči poslanci, 158 po številu, so glasovali za predlog.

Druška točka dnevnega reda je bilo poročilo odseka o zakonu glede porote. Poročevalec Kostić je predlagal nekatere izpremembe. K debati se je oglasilo več govornikov. Končno je povzel besedo poročevalec, ki je predložil načrt, da se sprejme.

Prdsednik zaključil sejo in odredi drugo na danes ob 16- uri.

Podpore invalidom.

LDU. Beograd, 15. julija. Včeraj so narodni poslanci Šukrija, Kurtović, dr. Andjelinović in dr. Čaldarević intervenirali pri vojnom ministru radi podpor invalidom, radi podpor prostovoljcem, radi demobilizacije in radi odpočitka naših bataljonov na murmanski obali.

Za vojne poškodovance.

LDU. Beograd, 15. julija. Društvo vojnih poškodovancev je izročilo Narodnemu predstavništvu resolucijo, ki je bila izročena tudi Narodni vladi. Ministrski predsednik Protić je obljubil, da posveti vlada temu vprašanju največjo pozornost. Enako je obljubil predsednik Narodnega predstavništva dr. Pavlović.

Neodrešena domovina.

SEJA TRŽASKEGA MESTNEGA SVETA.

LDU. Trst, 15. julija. »Edinost« poroča o drugi seji mestnega sveta: Seja je bila napovedana ob 18, a začela se je šele ob 19, ker ob 18, je bila mestna zbornica še prazna. Mestni svet se sedaj res čuti gospodarja, ker je zastopar v popolnem številu. Po gubernatorjevi naredbi se smatra, da je mestni svet sestavljen samo od 68 članov, ki so ostali neomajno na svojem mestu. (Tri vrste cenzurirane.) V eni sami seji so razpravljali o 36 točkah, v eni sami seji so vse te točke enoglasno odobrili. Človek se mora kar čuditi temu ogromnemu delu, ki so ga ti mogočni gospodarji v včerajšnji seji zmagali: proviziorni proračun, krediti za zgradbo cest, ureditev pokojnin občinskih uslužbencev, pokojnine občinskih uradnikov in učiteljev, svianje cen vodi, pet milijonov za zgradbo ledenice itd. Razpravljali so tudi, kako naj se prošlavi aneksija Trsta k Italiji. Mestni svet je bil predložit, da se zgradi pod lovcem Dom zmage, kar bi stalo 22 milijonov. Temu predlogu se je uprl Pincherle, ki je predložil naj se zgradi »Atheneum«, kjer bi se zbirala vse liberalna društva, kjer bi bilo narodno gledališče in koncertna dvorana. Stroški za to zgradbo bi znašali od 15 milijonov. Braidotti pove, da se društva shajajo lahko tudi dalje tam, kjer so se shajala doslej. Treba je manj spomeni-

kov po trgih in več spomenikov prave kulture. Naj se zato ukrene, da bo vsaka družina imela zdravo stanovanje. To stališče premaga in mestni svet določi v to svrhu 22 milijonov in razen tega en milijon za vojne invalide. S tem je seja končana. Nocoj ob 19 se bo vršila tretja seja mestnega sveta.

LDU. Trst, 16. julija. O včerajšnji tretji seji mestnega sveta poroča »Edinost«: Župan je otvoril sejo in je izrazil svoje veselje na tem, da so se mestni delegatje udeležili te tretje seje v številu (46), ki omogoča veljavno glasovanje. Seja je sklenila: 50 milijonov za timavski vodovod, razen tega: povečanje vodovoda v Zavrļjah in proviziorna zgradba vodnjaka v Sv. Ivanu pri Devinu za oskrbo mesta z vodo v prihodnjem poletju; 2 milijona za popravilo pločnika; 43 milijonov za kanalizacijo i. dr. Drugi predlogi, kakor občinsko posojilo, zgradba hiše za starce in mladino, tramvajska proga med obema prostima lukama in odkupitev tramvaja so odloženi na prihodnjo sejo, ki se bo vršila nocoj.

GOSPODARSKA NASILJA ITALIJE.

LDU. Trst, 16. julija. V svrhu, da se uredi nekatera vprašanja vsled izmenjave valute v Trentinu in Juljski Benečiji, je dogovorno z ministrstvom državnega zaklada izdalo italijansko vrhovno poveljstvo naslednje naredbo: 1. Denarni zavodi v Trentinu in v Juljski Benečiji, kateri imajo vložene njim pripadajoče blagajniške fondre pri svojih centralah ali filijalah onstran premirne črte, morajo zopet uesti omejene vsote ter doseči izmenjavo po 40%, to pa le v mejah blagajniških zalog, kakor izhajajo iz situacijskega izvečeka o stanju vsakega posameznega zavoda z dne 3. novembra 1918. 2. Zneske v kronah, položene pri zasebnikih ali bankah onstran premirne črte, pripadajoče zasebnikom ali zavodom, ki so pristojni v Trentin ali v Juljski Benečiji ter imajo istotam svoje bivališče oziroma sedež, more se svobodno uvažati, stavljati na dispozicijo ter menjati po 40%, ako se dokaže, da so bili ti zneski položeni pri nekdanjih avstro-ogrskih zavodih pred 3. novembrom 1918. Ta dokaz mora izhajati iz dokumenta, izdanega od zavoda ozirom dolžnika, iz katerega naj izhaja aktivni saldo tekočega računa in hranilne vloge dne 3. novembra 1918. Dokument mora biti vidiran od italijanske vojaške misije v inozemstvu. — Ako vsled poslovnih težkoč ali iz drugih vzrokov ne bi bilo mogoče si preskrbeti vidiranja s strani italijanske vojaške misije, ali pa, ako bi bilo potrebno, da se vršijo dolgotrajna raziskovanja v svrhu, da se dokaže vrednostnost dokumentov, bo mogel kr. gubernator v izjemnih ter očitno nujnih slučajih dovoljiti kreditnim zavodom na njihovo prošnjo posojila v lirah v razmežu do 20% zneska vloge v kronah in sicer za čas ne preko treh mesecev ter proti založitvi vlog samih. 3. Zasebniki, kateri so pristojni v Trentin ali Juljski Benečiji ter se nahajajo onstran demarkacijske črte, morajo — ako bivanje onstran premirne črte ni svojevoljno — svoje vloge pri zavodih, glaseče se na krono, izpremenjati v druge enako veljavne vloge pri zavodu »Banka d' Italia« ter čakati na nadaljne določbe, ki jih izda vlada v pogledu izmenjave valute, to pa brez nobenega jamstva ne s strani vlade, ne s strani banke. Vsaka vloga bo morala biti opremljena z izjavo, podpisano od vlagatelja, s katero ta naznači svojo pristojnost ter sprjuje na svojo častno besedo, da so položene krono izključno njegova last. V nobeni izmed treh gorj omenjenih slučajev se ne pripusti k izmenjavi žigosane krono.

PREISKAVA NA REKI.

LDU. Zeneva, 17. julija. (ČTU.) Kakor poroča »Tempsc«, bo mednarodni preiskovalni komisiji na Reki predsedoval angleški ali pa ameriški zastopnik.

LDU. Pariz, 16. julija. (Dun. kor. — Brezžično.) Svet petorice je danes sklenil, da aliirane države kot take radi javljenega umora sto francoskih vojakov na Reki ne bodo nastopile. Sklenili so, da je to izključna zadeva Italije in Francije. Mnenja so, da če tudi so diplomatski stiki med tema dvema državama radi nesrečnega dogodka zelo napeti, se dve aliirani državi, ki sta v svetovni vojni skupno nastopali proti sovražniku, sedaj ne bosta bojevali. Italija bo poslala Franciji noto, v kateri obžaluje dogodek in obljublja, da bo krivce strogo kaznovala, in s tem bo dogodek poravnal.

JUGOSLOVANSKO BRODOVJE NA REKI.

Reka, 16. julija. Vse jugoslovansko brodovje, ki se nahaja pod angleškim protektoratom, je sedaj zbrano v reškem pristanišču. Ker zapuste Angleži v kratkem Reko, preide protektorat nad jugoslovanskim brodovjem na Ameriko.

Reški dogodki. Pod tem naslovom piše A. Gauvain v »Journal des Débats«: Svet četvorice je sklenil včeraj, da pošlje na Reko vojaško misijo, ki ima nalog preiskati obžalovanja vredne dogodke dne 29. junija, 2. in 6. julija. Pаметno je naredil. Kljub temu da mora hitro rešiti jadransko vpra-

šanje. Predno pa je znan izid preiskave, so italijanski listi že polni pripovedek, ki bi utegnile razburkati ljudske strasti: in po metodi, ki spominja na najslabše čase Crisplove vlade, se pušča svobodno kot strasten, hoteč začetiti izgrede, ko bo že prepozno. Ne zdi se dvomljivo, da so pripravili izgrede 2. julija ljudje, ki hočejo strahovati obnem laško vlado in konferenco. Okoliščine, ki jih poznamo, spominjajo docela, s krvjo povrhu, na znani dogodek francoskih romarjev, katere so nemadoma začeli loviti po vseh rimskih ulicah nekaj minut po tem, ko so zasledili v tujski knjigi v Panteonu par besed od bogve čegave roke, podatkanih francoskemu božjopetniku, ker so jih smatrali za žaljive za Savojsko hišo. Gmotne življenjske težkoče povzročajo sedaj v Italiji hrupne nemire. Dosti ljudi bi bilo srečnih, če bi našli kak odpomček. Paziti moramo, da se ne zgodi to na škodo Franciji. Ker nimamo uradnega poročila, objavljamo naslednje obveščilo, ki ga je poslala zastopnikom Amerike, Francije ter Anglie v Reki avtonomna reška demokratska stranka, sestoeča po večini iz Italijanov, a nasprotna priklopitvi Reke k Italiji. Avtonomna reška demokratska stranka, kateri je pripadalo že deseti dan po njeni ustanovitvi več ko 3000 reških meščanov, obžaluje večerne dogodke 2. julija ter ji je čast poročati to: 1.) Resni Rečani so popolnoma neprizadeti na teh pripetljajih; 2.) Priče, ki imajo pravico izpovedati pred angleškim poveljstvom, zagotavljajo, da sta dva pobalina izrgala dvema gospema kokarde in so Francozi posredovali šele po tem; upravičena je sunnja, da je bila cela zadeva že davno pripravljena; 3.) Naša mladina se mora iztrgati iz krepeljivih temnih, obešenjaških življenj in podlih spletkarjev; takoj treba nastopiti proti njim. 4.) »Consiglio Nazionale« in vodstvo »Mlade Italije«, ki kakor znano, sejejo plemensko sovraštvo in javno ščuvajo na upor, se morajo takoj razpuščati in kolovodje obtožiti. 5.) Kraljevski karabinerji so se obnašali med demonstracijami in vandalskim počenjanjem skoro pasivno. Pokazali so se čisto nezmogne za svojo nalogo. Zato zahtevamo, da vzdržujejo javni red mešane antantne čete. 6.) V zadnjem času se je naselilo mnogo tujecev v mestu. Zahtevamo njih takojšnjo odstranitev; ostati smejo samo fisti, ki lahko dokažejo stalno bivališče zadnja štiri leta. . . Manj objektivnih poročil ne bomo priobčili, da ne bi prillivoli olja ognju. Največje važnosti pa je, da ne ostane laška javnost izključno pod utisom lažljivih poročil. Reški list »Il Popolo« imenuje dogodke 2. julija »Reške Večernice«. To pove marsikaj. Zeleti je, da pride čimprej uradno poročilo, pošasni zadevo javnosti ter očisti ozračje. P. P.

Slovanski svet.

ČEHOSLOVAŠKO - POLJSKA POGAJANJA.

LDU. Praga, 16. julija. (ČTU.) V čehoslovaško delegacijo za čehoslovaška-poljska posvetovanja, ki se prično 20. julija v Krakovu, so bili na podlagi sklepa ministrskega sveta z dne 15. julija imenovani: Poslanec Jan Prokeš, Jaroslav Špaček, dr. Stepanek, Rudolf Videtič, rudar iz Ornova, dr. Friderik Pelc, notar iz Slezke Ostrove, dr. Robert Matauš, odvtenik iz Moravske Ostrove, Bohuslav Klas, Jan Kapras iz Prage, dr. Milan Rybak in inž. Krejsa iz Prage.

Odprava celibata učiteljic na Češkem.

LDU. Praga, 15. julija. (ČTU.) Včeraj so bile seje raznih odsekov narodne skupščine. V odseku za kulturo so sklenili odpravo celibata učiteljic na ljudskih in meščanskih šolah. Sklenili so tudi ustanovitev samostojne katoliške teološke fakultete v Bratislavi, medtem, ko so odklonili ustanovitev take fakultete v Brnu.

Zavezniki.

AMERIŠKA TRGOVINA.

LDU. Tuckerton, 17. julija. (Dun. KU. Brezžično.) Iz Washingtona se poroča: Državni departement za gospodarstvo je razglasil, da je trgovinski promet z Nemčijo zopet prost. Promet in trgovina z Madžarsko ostaneta tako dolgo še prepovedana, da ne dobija ta država stabilno vlado.

KAJ SI IZMISLJAJO ČESKI BOLJŠEVIKI.

LDU. Praga, 17. julija. (ČTU.) »Pravo Lidu« se obrača proti nemško prijavnim misliji ruskega generala Kolčaka, ki proti intencijam predsednika Masaryka, naroda in narodne skupščine skuša s pomočjo denarja ruske črne sotnije napravljati razpoloženje za vojaško intervencijo na Ruskem. Ti agenti so pod vodstvom znanega vodje dr. Verguna in nekaterih ruskih plemenitajev začeli izdajati informacijski list, v katerem trosijo različne laži. Po stari tradiciji, da morajo vsako ruško reakcijo v Pragi podpirati, podpira tudi to delegacijo tajnik čehoslovaškega narodnega sveta. Dne 9 t. m. je bila skupna seja ruskih agentov z nekaterimi člani narodnega sveta, v kateri so razpravljali o propagandi za podporo ruške petičije črne sotnije. »Pravo Li-

do« nasnanja, da boče socialnodemokratski poslanci intrpelirali vlado in shtevali, da vlada pojasní svoje stališče glede Kolčakovega prizadevanja. (Znano je, da se je »Pravo Lidu« takoj po prevratu v Rusiji z voditeljem struje Šmeralom vred postavilo na stran boljševikov ter z vso vnmno zagovarjalo Ljenina in Trockega. Zato se prav nič ne čudimo, da nastopa ta list sedaj s tako abotnim sumničnjem. Op. ur.)

Mirovna konferenca.

DELO KONFERENCE.

LDU. Saint Germain, 16. julija. (Dun. kor. ur.) Kakor poroča »Tempsc«, se je vrhovni svet danes popoldne pečal z nekaterimi vprašanji nemško-avstrijske mirovne pogodbe. Razpravljali so tudi o meji med Grki in Italijani v Mali Aziji in končno proučevali poročila, ki jih je predložila komisija za izvedbo mirovne pogodbe glede srbskega ozemlja, glede Poljske, Gdanskega in Njemena. Davi se je sestala tudi komisija, ki ji je poverjeno proučevanje avstrijske koncesije v Tientsinu.

POGAJANJA Z BOLGARSKO.

LDU. Lyon, 17. julija. (Brezžično.) Komisija za teritorijalne probleme je zaslišala včeraj grškega nimistrskega predsednika Venizelosa glede mej Bolgarije. Venizelos je izjavil med drugim, da tudi v bodočnosti se ne sme imeti nikakega zaupanja v Bolgarijo. Nadalje se je odločno protivil načrtu, da bi se odstopila Bolgariji Tracija v celoti ali vsaj deloma. To pokrajino je zahteval za Grško. — Kakor poroča »Matin«, bo mirovna pogodba z Bolgarijo težko dogotovljena do 26. julija, ker predstavlja množico zelo zapletenih problemov in je sprožila toliko novih vprašanj, da bo treba zaslišati še srbske, grške in romunske izvedence, preden bo mogoče ukreniti kaj definitivno veljavnega. Včeraj popoldne je bil Venizelos poklican k vrhovnemu svetu zaveznikov. — Komisija za odgovornost se je pečala z vprašanjem, kake določbe glede vojnih odgovornosti naj se stavijo v mirovno pogodbo z Bolgarijo. Zlasti je pretresala vprašanje, da - li naj bolgarske generale, častnike, vojake in uradnike, ki so zakrivilj grozovitosti, oziroma so se sploh pregrešili proti mednarodnemu pravu v pokrajinah, zasedenih po Bolgarih, sodijo sodišča interesiranih držav, ali pa posebno mednarodno sodišče. »Petit Parisien« pravi, da je več verjetnosti za mednarodno sodišče.

Rusija se oglaš.

LDU. Curih, 16. julija. (ČTU.) Iz Toulona javljajo »Tempsc«: Ruska diplomatska misija generala Denjkina in v imenu Kolčaka je prišla v Toulon, od koder bo šla dalje v Pariz. V komisiji so general Dragomirov, Beratov, Astrov, Pamin, grofica Pamina, osem častnikov in dva kozaka. Ta misija bo skušala dobiti odločilne sklepe o usodi Rusije.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Gospodarski pritisk na Nemčijo.

LDU. Nauen, 16. julija. (Brezžično.) O razpravljanju glede obnove zasedenih pokrajin piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«: Pogajanja se vrše s strani entente v popolnoma koncilijantni obliki. V stvari zastopa ententa stališče, da se mora mirovna pogodba točno izpolniti, posebno pa zahteva, da preskrbi Nemčija za obnovo zasedenih pokrajin potrebne delavce. Mislil se na skupine po 500 do 1000 mož, ki bi bili nastanjeni v barakah. Francozi zahtevajo, da mora nemška vlada vse storiti, da prisili nemški narod k delu, njena dolžnost je, da postavi delavske skupine za obnovo, in ako bi se delavci ne javili prostovoljno, bi morala odrediti prisilno delo. Glavne francoske zahteve so tudi dobava gorve živine in barv ter premoga. — »Deutsche Allgemeine Zeitung« pripominja k temu: Upanje je, da se bo posrečilo, posebno pa dogovorno z delavskimi organizacijami, dobiti dovolj delavcev za obnovo, da ne bo treba seči po prisilnih odredbah. — Obroki za dobavo premoga so v pogodbi tako razdeljeni, da jih je skoro nemogoče izpolniti. Nujna želja je, da bi nasprotniki vpostrevali dobro voljo Nemčije in ji izvršitev dobav omogočili s tem, da dovolijo olajšave z določitvijo primernih obrovkov za dobavo premoga.

Stavka 21. t. m.?

LDU. Dunaj, 16. julija. (ČTU.) Dunajski okrožni delavski svet se je kakor znano zadnjo soboto s 105 glasovi proti 76 glasovom izrekel proti stavki dne 21. julija. Proti temu sklepu so nastopili nekateri okrajni delavski sveti, kakor tudi komunistična stranka, ki burno napada v lepikih Friderika Adlerja in pozivlje k stavki dne 21. julija. Uspeh te agitacije je gotovo skilcanje okrožnega delavskega sveta za Dunaj, ki je objavljeno v današnji »Arbeiter Zeitung«. Na dnevnem redu seje, ki se vrši danes ob 18. zvečer je edina točka: Mednarodna manifestacija solidarnosti. — Z ozirom na agitacijo sklepa jo, da bo došlo do iznremembe sobotne

ga sklepa in da se bo sklenilo, prirediti demonstracijsko stavko.

Beda inteligence v Avstriji.

LDU. Dunaj, 17. julija. (ČTU.) Juristični odbor osrednjega sveta duševnih delavcev namerava v sporazumu z dekanom pravne fakultete izdati oklice na abiturijente, v katerem opozarja na to, da so pravni poklici v stiski in da ni izgleda za boljše bodočnost. Glede posameznih pravnih poklicev ugotavlja oklice: Sprejem za sodno pripravu je za nedogleden čas izključen. Sprejem v javno pravno službo pa je sploh izključen. Ker je država prisiljena štediti, je skoro popolnoma nemogoče obdržati v Nemški Avstriji 180.000 državnih nastavlencev in bo velika večina morala biti odpuščena.

Potopljene nemške ladje. LDU. Bern, 16. julija. (ČTU.) »Petit Parisien« poroča iz Londona: Dela za dvigljenje ladij, potopljenih pri Scapflowu, se neprestano nadaljujejo. Lahki križariki »Dresden« in »Nürnberg«, kakor tudi več rušilcev že zopet plava. Nekatere potopljene nemške bojne ladje pa so se na morskem dnu prevrnile in se jih zasedaj še ne bo moglo dvigniti.

Slava Mihaela Karolyja. LDU. Dunaj, 17. julija. (ČTU.) Kakor poroča »Nemes Wiener Journal«, se nahaja ogrski grof Mihael Karoly na potu v Italijo, da se izseli v Ameriko. Pri sebi ima znesek blizu 10 milijonov kron, razen tega mu je v Ameriki na razpolago velik znesek, ki je bil pred leti namenjen za propagando proti politiki grofa Tisze. List pravi: Tako je končala slava Mihaela Karolyja na bezi iz domovine, ki ga je svoičas hvalehila in slavila kakor vladarja.

Dnevne vesti.

Povratek našega kralja v domovino. LDU poroča iz Beograda 17. julija: Službeno se priobčuje: Kralj Peter je prišel večeraj popoldne v Mladenovac z vlakom, ki mu ga je dala na razpolago grška kraljeva vlada. Od Mladenovca je kralj Peter v družbi prestolonaslednika - regenta Aleksandra, ki mu je prišel naproti, nadaljeval svojo pot z avtomobilom v Arangjelovac. — Prihod kralja v kraljevino pozdravljajo listi s toplimi dobrodošlicami. Naš stari kralj ne polaga mnogo na formalnosti in svečanosti, pa zato ni dopustil nikake parade pri svojem povratku v domovino; toda vendar se ne da preprečiti ljubezen celokupnega našega naroda, da ga prisrčno pričaka in pozdravi. Kljub vsej skromnosti kraljevega prihoda v Srbijo je bil ta dan izredno pomemben. Noben vladar ni v toliki meri stvil interesov naroda pred svoje in svoje dinastije, kakor kralj Peter. Ako tudi star in slab, je vendar vzdržal do kraja v pravcu velike nacionalne politike in ni odstopil od nje niti na pragu Albanije. Ni se plašil ničesar, ko je zasledoval svoj veliki cilj. Žrtvoval je vse, toda moralno je pridobil več kakor kdaj doslej. Kakor je skromno odšel, prav tako skromno se vrača v svojo petkrat povečano, tisočkrat proslavljeno domovino. Skromnost kralja Petra gre tako daleč, da se ne vrača niti v svojo prestolnico, ampak da gre v srce Srbije, v Jasenico, kjer se je tudi rodil. Toda čeprav je dohod v njegovo veliko in slavno kraljestvo zelo skromen, vendar občuduje ves ujedinjeni narod dvojje: prvič da je trpljenja konec, in drugič, da se je njegov stari in slavni kralj vrnil k svojemu in svojih pradedov ognjišču. Naj mu Bog da življenje, zdravje in zasluženi počitek in odmor!

Slovensko vseučilišče. LDU Poverjenik dr. Verstovšek je prejel iz Beograda dne 17. julija nastopno brzojavko: Sa osobitom radoščjo izveštam Vas, da je zakon o univerzitetu in Ljubljani definitivno primljen v Narodnem predstavnstvu. Uveren sam, da če i ovo najmlajde naše vseučilišče u zajednici sa zagrebačkim i beogradskim snažno uticati na kulturni napredak našega naroda i stoga Vam najtoplije čestitam otvaranje univerzitetu i želim svaki uspeh. Ministar prosvete Davidović. — Na brzojavko se je zahvalil poverjenik ministru Davidoviću: Z nepopisnim veseljem in vdano hvaležnostjo je sprejel ves slovenski narod Vaše obvestilo, da je zakon o vseučilišču v Ljubljani sprejet. Slovenski narod se zaveda, da se ima za gospega svojega najvišjega cilja na polju šolstva poleg naklonjenosti Njegovoga kraljevega Veličanstva v prvi vrsti zahvaliti Vam, ministrskemu svetu in Narodnemu predstavnstvu. Potrudili se bomo, da postane ljubljanska univerza vredna posestrima beogradske in zagrebske. — Poverjenik za uk in hozočastje dr. Karel Verstovšek s. r.

Ruski kružek v Ljubljani. Te dni se je vršil v Ljubljani privaten razgovor o nadaljnjem delovanju Ruskega kružka, oziroma o rusko - jugoslovanski organizaciji v Ljubljani sploh. Treba bo delovanje Kružka postaviti na širše temelje, nego so bili oni, na katerih je stal pred vojno, ko mu je šlo direktno le za učenje ruskega jezika. Za enkrat je najtežje vprašanje skrb za ruske jetnike v Jugoslaviji in za one Ruske, ki prihajajo k nam, bežeč pred terorizem; to je pa naloga, ki se brez sodelovanja vlade ne da rešiti; na vsak način bo skrbeti, da se začne tudi v Ljubljani pomožna akcija, kakor jo je v Beogradu zasnoval veliki rusko-jugoslovanski odbor, v katerem so vsi najodličnejši naši politiki.

Jesen se skliče glavna skupščina Kružka, kjer se bodo končno določile smernice bodočega delovanja ruske organizacije. Naj se do takrat prijavi čim več članov! (Naslov: Ruski kružek, Ljubljana, Jurčičev trg 3.)

Imenovanje. Ukazom Nj. kralj. Vis. prestol, od 9. t. m. postavljen je na predlog g. ministra notranjih del za pomočnika državnemu obsejnomu komisarju v Spilju v činu pisara drugega razreda absolvirani pravnik Vinko Vrhunec.

V Avstrijo sta se izselila odvetnik dr. Ferdinand Eger in znani profesor Binder, ki je bil duša vsenemske propagande v Ljubljani.

Obrotniki, člani obrtnih društev in obrtnih zadrug, ki se nameravajo udeležiti prvega obrtnega dne v Kranju, spolenega z dopoldanskim zborovanjem in popoldansko ljudsko veselico, se zbirajo v nedeljo zjutraj ob pol 7; pred glavnim kolodvorom. Obrtnikom, ki jim ne dopušča čas, se dopoldanske prireditve udeležiti, se lahko odpeljejo tudi z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 11. uri 40 minut in pride v Kranj ob 12. uri 40 minut ter se lahko udeleže ljudske veselice. Povratek ob 22. uri.

Vsem podružnicam Družbe sv. Cirila in Metoda! Za časa svetovne vojne je nastala v vseh panogah dela stagnacija in tudi naše prosvetno delo je občutilo strašno pestavo furije. Podružnice niso mogle delovati, kakor bi sicer, nekatere so celo onemogle — ni čuda, da je opešala sila in moč tudi glavni Družbi sv. Cirila in Metoda. Potreba je bilo v vojni čim dalje več, dohodkov čim dalje manj. Družba je segala po zadnjih prihrankih. — Kaj sedaj? Brezvestni, ropazelnji neprijetelj na zahodu nam hoče ukrabiti najboljše sinove naše skupne matke. Ali naj jih izročimo poginu potulčenja? Nikoli! Vsi na delo, da rešimo pogina naše brate, vsi na delo, da jim vltimo pogum samobrambe in odpora. Vi, vrli naši bojevnik, zberite se zopet vseposod pod prapori naših podružnic, deluite v prosep glavne Družbe, zbirajte darove, izpostavite nabiralnike, vršite prireditve, da se ojači naše delo v blagor neodrešenih bratov! Skličite v najkrajšem času občne zbere, izvolite odbore in delegate za glavno skupščino, naznanite tudi število in naslove pokroviteljev, da zamoremo pravočasno poslati vsem tiskovine in legitimacije za letošnje veliko skupščino. — Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Smarje pri Ljubljani. Izginil je brez sledu 14. t. m. 2 leti star otrok, doček. Po izjavi otrok je šlo dete za šolarji do bližnjega gozda, kjer so ga otroci pustili in zbežali. Otroka so doma takoj pogrešili in ga začeli iskati. Preiskali so vse gozdove, polja in vode v bližini, a vse brez uspeha. Mogoče je, da je kak tujec odpeljal nesrečnega otroka. Matere, ne puščajte otrok samih in dajte jim zanesljive varuhne!

Savinska podružnica SPD. je začetkom meseca julija otvorila Frischauov dom na Okrešlju in nekdanjo Piskernikovo hišo v Logarski dolini. Po 20. juliju bode oskrbovana tudi nemška kočna na Korošici, kjer se bode dobilo: vino, čaj, kava in žganci. Ker ima kočna na Korošici zlasti za turiste iz bivše Kranjske ugodnejšo lego, se Kocbekova kočna na Molički planini ne bode oskrbovala, kar naj uvažujejo turisti prišedeši iz bivše Štajerske. Koča na Korošici, ki je bila oropana, je podružnica preskrbela z najpotrebnejšim inventarjem.

Slovenec, morilec carja Nikolaja? Celjska »Nova Doba« poroča: »Slovenec Milan Gorup, doma iz Kranjske, je bil začetkom vojne v Rusiji in se je kasneje prostovoljno prijavil kot prvi v jugoslovansko legijo. V legiji je ostal, dokler se niso pričela v njej pojavljati nasprotstva. Nato je vstopil v armado Kerjenskega. V ofenzivi Kerjenskega se je tako hrabro boril, da je prišel z golo sabljo med prve nemške vrste. Nemci so ga zajeli. Ko ga je nemški Častnik pozval, naj se vda, je izjavil, da se preda samo z orožjem v roki. In res je hodil v nemškem vjetništvu z orožjem. Ko ga je nekega dne srečal nemški general, je začuden vprašal, kako da ruski vjetnik hodi z orožjem. Nemci so pozneje izvedeli, da je Avstrijec, a ga niso izročili Avstriji, marveč so uvedli proti njemu kazensko postopanje. Medtem pa je Gorup pobegnil nazaj v Rusijo, vstopil v boljševiško armado in bil dodeljen boljševiškemu poveljniku v Sibiriji Bersinu. Ta ga je komandiral v Tobolsk, da straži carja Nikolaja. V krogih naših vjetnikov v tamošnji bližini se je splošno in z gotovostjo trdilo, da je Gorup brez povelja izvršil umor na carju in njegovi rodbini. Pozneje se je boril proti čeho - slovaškim legijam, bil od njih vjet, postavljen pred sodišče in ustreljen.« Odgovornost za to vest prepuščamo »Novi Dobi«. Zanimivo pa bi bilo, dognati, kaj je na tem resnice, in kdo je ta Milan Gorup.

Zvezo čeho - slovaških društev v kraljestvu SHS s sedežem v Beogradu ustanove še tekom tega meseca. Priljavna dela za to so v rokah beograjskih društev »Lumir« in »Havljček«. Na čelu te agitacije stoji St. Kukla v Beogradu.

Ekspozitura čeho-slovaškega poslanstva v Beogradu se je osnovala v Zagrebu. Ekspozitura posluje že nekaj tednov. Čehoslovaška republika je ustanovila tudi svoj konzulat v Sarajevu. V kratkem se ustanovi čeho-slovaški konzulat za Dalmacijo, ki bo imel svoj sedež v Dubrovniku ali Splitu. Poseben konzulat se namerava ustanoviti tudi v Ljubljani in Skoplju. Čehoslov. agencije poslujejo že delj časa na Reki, Trstu in Pulju.

»Tosca« je ena najpriljubljenejših oper skladatelja G. Puccinija, ki je bila pred leti uprizorjena tudi v ljubljanskem gledališču z največjim uspehom. Nič manj kot njena glasba učinkovita je tudi njena vsebina: Nasilni in pohotni guvernier Scarpina zalezuje brezuspešno slavno pevko Tosco, zarobenko slikarja Scotta. Ker je slednji pomagal prijatelju Cliffordu, osumljenemu umora, pri pobegu iz ječe, se hoče guvernier maščevati nad Scottom in se tako iznebiti svojega tekmeca. Po zvižaji izzove Toscino ljubosumnost in tako izve za bivalešče Scottovo, kate-rega da zapreti in mučiti. Da oprostí zarobenca, privoli Tosca v vse, kar nasilnež zahteva od nje, on pa ji objubi, da bo dal Scotta samo na videz usmrtiti, tako »kot grofa Palmierija«. Tosca, izročena mu popolnoma v roke, porabi ugodno priliko in pohotneza prebode z bodalom, nato hiti k »navidezni« ekskuciji ljubljenega Scotta. A guvernier jo je varal: onesveščena se zgrudi nad truplom ustreljenega zarobenca. — To lepo opero v najsijajnejši opremi in uprizorjeno po najboljših ameriških igralcih si lahko ogledamo kot filmsko delo od danes do ponedeljka 21. julija v Kino Idealu.

Veliki vrtni koncert s prosto zabavo se vrši jutri v soboto 19. t. m. na Zgornjem Rožniku. Tamburaški zbor »Ljubljana« Pričetek ob 18. uri.

Koncert se vrši dne 18. julija v Pizenski restavraciji, poprej Friedl, z vrhunske cerkve. Svira ciganski orkester. Vstopnina prosta. 7034

Kultura. Izlet »Ljubljanskega Zvona« v Kamnik. Na sporedu koncerta, ki prične točno ob 16. uri 30 minut v telovadnici kamniškega »Sokola« so zastopani skladatelji Adamič, Dev, Juvanec, Foerster, Lajovic, Mokranjac, Pavčič in Parma s krasnimi samospeli in zbori. Ne priporočamo obisk koncerta le kamniškemu glasbojubivemu občinstvu in okoličanom marveč tudi turistom, ki se v nedeljo popoldne vračajo iz kamniških planin!

Srbske predstave v Narodnem (opernem) gledališču v nedeljo 20. in ponedeljek 21. t. m. »Klub Beogradskih Maturanata«, ki prispe na obisk v Ljubljano dne 19. t. m. zvečer, priredi v nedeljo in ponedeljek v Narodnem gledališču koncertna in gledališka večera. Igrajo 4 enodejanke. V koncertnem delu sodelujejo v ponedeljek: gosposdična Sadarjeva s komponistom gosposdom Josipom Pavčičem, kvartet g. profesorja Rozine in del mešanega zbora »Glasbene Matice«. Vstopnice v prodajni se dobivajo pri sprejemnem odboru na I. drz. gimnaziji, II. nadst. (fizikalni kabinet) od 9. do 11. in 15. do 17. ure.

Kvartet članov slovenske opere iz Ljubljane priredi v soboto 19. julija točno ob 20. uri koncert v Narodnem domu v Celju (v veliki dvorani). Kot solist sodeluje operni pevec g. Leopold Kovč.

Literarna in umetniška konvencija. Pričakuje se, da bo v kratkem predložen zakon, s katerim se regulira književna in umetniška lastnina vsega kraljevstva. Na podlagi tega zakona se bodo uredile tudi mednarodne literarne in umetniške konvencije. (LDU.)

Aprovizacija.

Prodaja soli. Na vsak odrezek št. 4 sladkorne izkaznice za junij se dobi pol kilograma soli. Kilogram stane 2 K. Na ostali (glavni) del sladkorne izkaznice se bodo dobile užigalice. Prodaja užigalice se pravočasno objavi v listih.

Prodaja slanine. Od 19. julija dalje se bode v Mühleisnovem skladišču na Dunajski cesti oddajala slanina. Na vsako sladkorno izkaznico se dobi pol kilograma slanine. Kilogram stane 18 kron. Določil se sledeči red: Za I. okraj dne 19. julija od 8. do 11. dopoldne. Za II. okraj 19. julija od 2. do 5. popoldne. Za III. okraj dne 21. julija od 8. do 11. dopoldne. Za IV. okraj dne 21. julija od 2. do 5. popoldne. Za V. okraj dne 22. julija od 8. do 11. dopoldne. Za VI. okraj dne 22. julija od 2. do 5. popoldne. Za VII. okraj dne 23. julija od 8. do 11. dopoldne. Za VIII. okraj dne 23. julija od 2. do 5. popoldne. Za IX. okraj dne 24. julija od 8. do 11. dopoldne. Za X. okraj dne 24. julija od 2. do 5. popoldne.

Društvo zasebnih uradnikov in uradnic v Ljubljani pozivlja vse one člane, ki so naročili olje, da pošljejo steklenice za ono količino, katero so naročili, v ponedeljek, dne 21. julija v skladišče Gospodarske Zveze na Dunajski cesti. Na vsaki steklenici mora biti listek s polnim imenom člana. Steklenice se bodo sprejemale izključno samo določeni dan. Člani se tudi obveščajo, da dobe v društveni pisarni podplate. Vsak član dobi en par. Cena je za moške 10 K, in za ženske 8 K. — Razdelitev se vrši vsak dan od 9. do 10. dopoldne ter od 12. do pol 2. popoldne. Vsak član mora prinesiti s seboj izkaznico in plačilni listek o zadnji članarini. Člani se naprošajo, da se tega reda točno drže. Razdelitev podplatov se zaključí s 1. avgustom.

Najnovejša poročila. (Naša izvorna poročila.)

NEMŠKI NACIJONALCI ZA VILJEMA. Geneve, 16. julija. Nemško nacionalna stranka je imela zborovanje, kateremu je predsedoval bivši general baron Freytag pl. Loringhofen. V svojem otvoritvenem nagovoru je med drugim naglašal: Naša prva dolžnost je, da pošljemo v ljubezni in spoštovanju pozdrav onemu, ki je bil in ostane naš cesar. Konservativna stranka je sicer napovedala neizprosno boj sedanji vladi. Pričela je pač z ostro opozicijo v pruskem parlamentu, toda poslanci nemško nacionalne stranke v državnem parlamentu v Weimaru ne samo da niso nastopili proti vladi, marveč so celo priznali republiko. Tega ne smemo trpeti. Pričakujemo in zahtevamo od svojih poslancev, da glasujejo proti ustavi, ki bi definitivno hotela uveljavljati — »to od Boga prokleta republiko«. V ljudstvu vlada prepričanje, da gre tu za kratkotrajno farso, ki ji je usojeno samo parmesečno življenje. Potem pa se moramo vrniti k monarhiji, tej cerkvi germanstva. Ta govor je bil sprejet z viharnim odobravanjem. Zbor je na to z navdušenjem sklenil odposlati brzojavni pozdrav bivšemu cesarju v Holandijo.

(Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

NEPREKINJENO DELOVANJE PARLAMENTA. Beograd, 17. julija. Vlada in Narodno Predstavnstvo sta se sporazumela, da se parlamentarno delo ne prekine. Parlament bo takoj reševal zakon o osnovi Narodne banke, o porotah in dvanajstihah, kar je izzvalo nezadovoljnost poslancev. Parlament bo ravno tako rešil tudi mirovno pogodbo. Ravno radi te pogodbe noče Narodno Predstavnstvo prekiniti svojega dela.

ZAMENJAVA KRON ZA DINARJE. Beograd, 17. julija. Finančni minister dr. Momčilo Njinič izjavlja, da on ni predlagal, da bi se krona zamenjala z dinarjem v razmerju 5:1. V tem pogledu ni došlo do nikake rešitve, marveč je vprašanje odloženo na poznejši čas. Parlamentarna konferenca je imela zgol informativen karakter.

BOLJŠEVIŠKA AGITACIJA. Osijek, 17. julija. Semkaj je prispel dr. Jantolek iz Beograda, da agitira in drži predavanja za osnovanje internacionalne boljševiške skupine. Oblasti so zabranile vsak sestanek.

PROTISTAVKA V OSIJEKU. Osijek, 17. julija. Meščanska narodna zbornica je sklenila organizirati na dan 21. t. m. protistavko in je naprosila, da se ima za ta dan vojaštvo konsignirati.

ŽELEZNIŠKE NEZGODE. Sarajevo, 16. julija. Sinoči okoli polnoči skočil je lokalni vlak za kopaljšče liidže iz tira. Prevrnil so se štirje vagoni. Žrtve ni.

TATVINE NA ŽELEZNICI. Sarajevo, 16. julija. Na kolodvoru v Bosanskem Brodu je bilo v zadnjem času veliko tatvin. Krivce so prišli. So to nekateri železniški delavci in vojniki, ki so izvršili tatvine v kakih 30 slučajih.

SESTANEK STARČEVIČANOV IN NAPREDNJAKOV. Zagreb, 17. julija. Večeraj se je vršil tukaj sestanek Starčevičancev in naprednjakov, ki so koalirani v Narodnem klubu. Ob 10. uri otvoril je skupščino predsednik Narodnega kluba dr. Laginja. Predpoldne je bil razgovor s poverjeniki iz pokrajine, dočim je bil popoldne sestanek s pristajši iz Zagreba. Na predlog poslanca Akačiča so bili izvoljeni predsednikom dr. Laginja in dr. Lorkovič, tajnikom dr. Winterhalter in dr. Bazala.

GLIGORIJE JEFTANOVIC ODPOVAL V SVICO. Sarajevo, 16. julija. Vodja bosanskih radikalcev Gligorije Jeftanovič se je odtegnil iz političnega življenja in odpotoval v Svico.

BEOGRAJSKI MATURANTI V ZAGREBU. Zagreb, 17. julija. Beograjski maturanti so došli v Zagreb. Na peronu jih je pričakovalo meščanstvo, vseučilišćnjki, društvo srednješolskih profesorjev, zbor duhovske mladeži, Sokol in Kolo srbo - hrv. - slovenskih sester. Po pozdravnih govornih in pevanju himne »Lepa naša domovina« krenil je sprevod, na čelu mu godba 35. polka, po llici in Frankopanski ul. do Sokola, kjer je bil obed. Tu je nagovorila maturante ga. Krnjc - Peleš, kateri je odgovoril maturant Jovanovič. Večeraj so gostje cel dan ogledovali mesto in posamezne zavode.

PREDAVEC IZPUŠČEN. Zagreb, 17. julija. Predvečerašnjem je bil izpuščen iz zagrebskih zaporov član seljačke stranke, vendar pa je bil iz Zagreba izgnan za nedoločen čas.

USTAVLJENJE PROMETA NA PROGI ZIDANI MOST - SISAK. Zagreb, 17. julija. Južna železnica je ustavila ves železniški promet na progi Zidani most-Sisek radi pomanjkanja premoga. (Kakor smo izvedeli, ima južna železnica dobivati premog za to progo iz Trbovelj. Odkazana ji je bila primerna količina premoga, katere pa v zadnjem času ni dobivala, dasi se je s strani železniške uprave prestopano urgiralo. Sele ustavev prometa je merodajne kroge v Trbovljah napolnila, da so jeli izpolnjevati svoje obveznosti. Prvi transporti premoga so že odšli v Zagreb in Sisek, vendar pa še ni znano, kdaj se otvori redni promet. Za sedaj vozi samo ekspresni vlak in eventualni vojaški transporti.)

VETERINARSKÉ VISOKE ŠOLE V NAŠI KRALJEVINI. Beograd, 17. julija. Kakor se poroča iz informiranih krogov, namerava vlada ustanoviti v podinih središčih naše kraljevine veterinarske visoke šole.

ZA NAŠE ŽELEZNICE. Beograd, 17. julija. Iz Londona poročajo, da je izdelalo večje število ameriških inženirjev načrte za zgraditev in popravilo železnic v Jugoslaviji. Ti inženirji so svoje delo, tikačaje se bivše Srbije, že končali in se bavijo sedaj z železnicami na Hrvatskem. Poroča se nadalje iz Amerike, da se je tem osnoval velik bančni konzorcij, ki naj preskrbi denarna sredstva za zgraditev in popravilo prog ter za nabavljanje novih železniških vozov in lokomotiv. Drugi bančni konzorcij je pričel zbirati denarna sredstva za zgraditev plovnobnega parka.

DRŽAVNA LOTERIJA. Beograd, 17. julija. Vlada namerava osnovati državno loterijo, katere glavna uprava bi bila v Beogradu, posamezna poverljivstva pa v Zagrebu, Ljubljani, Dubrovniku, Cetinju, Skoplju, Sarajevu in Novem Sadu. Nastavljenci teh poverljeništev bi bili državni uradniki. Naenkrat bi se izrebralo največ po 100.000 arek.

KONGRES JUGOSLOVANSKE OMLADINE V ZAGREBU. Zagreb, 17. julija. Jugoslovanska omladina namerava prirediti 7. oktobra t. l. v Zagrebu velik kongres. V to svrhu se je že sestavil pripravljalni odbor.

SPREJETJE V NAŠO VOJNO MORNARICO. Zagreb, 17. julija. Kontreadmiral Ekerhauser je zaprosil za vstop v našo vojno mornarico in bil sprejet s istim činom. Za časa vojne je bil od strani merodajnih avstro-ogrskih oblasti močno preganjan ter je izstopil iz službe, sedaj pa mu je naša vlada dala zadolženje ter popravila krivice, ki so se mu delale zato, ker je bil zaveden Hrvat.

Vesti LDU. **FINANČNE OKROŽNE UPRAVE.** LDU Beograd, 18. julija. V sled odloka finančnega ministrstva se bodo otvorile finančne okrožne uprave v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Dubrovniku in na Reki. Delokrog teh finančnih uprav bo isti, kakor v Srbiji. V finančnem ministrtvu se pripravlja ukaz, s katerim se imenujejo načelniki in uradniki za te uprave.

ITALIJANSKI ŽELEZNIČARJI NE BODO ŠTRAJKALI. LDU Trst, 17. julija. Listi javljajo iz Rima od 16. julija: Centralni odbor sindikata italijanskih železničarjev je sklenil, da pozove vse svoje sekcije in organizirane grupe, naj ne ustavijo 20. in 21. julija železniški promet, nego naj le sklenejo dnevni red, kakor je bil predlagan od »Labour Party«. Isti železničarski sindikat je sporočil svojim organizacijam, da je njegov sklep glede železničarske stavke za dan 20. in 21. julija razveljavljen.

SEJA ITALIJANSKEGA PARLAMENTA. LDU Rim, 17. julija. Glede notranjega položaja v Italiji je ministrski predsednik podal sledečo izjavo: V inozemstvu se širijo neosnovane vesti o notranjem položaju v Italiji. Meni se je večkrat očitalo, da sem pesimist, vendar lahko zagotavljam tukaj, da bi se jasno čulo v inozemstvu, da je notranji položaj v Italiji boljši nego oni v skoro vsled drugih državah. Jaz imam zagotovila za javni red. Vsakršna drugačni glasovi so neosnovani. Dogodilo se je sicer nekaj incidentov v Italiji, vendar manj težkih, nego v drugih bolj bogatih deželah tudi med našimi zavezniki. Vlada mora biti na vsak način na svojem mestu, istotako zbornica poslancev. Izjavljam, da sem vsestransko poskrbel za to, da se bo stavka vršila brez kakih težkih incidentov. Mi bomo pokazali Italiji in inozemstvu, da se nimamo ničesar bati za bodočnost.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk: »Narodne tiskarne«.

Zarjena šivilja se takoj sprejme na dom. Kje, pove upr. Slovenskega Naroda. 7037

Nekaj tisoč lir ali manjše se zamenja v krono. Kje, pove upr. Slovenskega Naroda. 7067

Proda se malo rabljena moderna oprava za eno sobo. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 7068

Čankarjeva krojaška delavnica Sv. Petra cesta šte. 33. 6930

Oprava za spalno sobo iz orehovega lesa se prodaja. Ponudbe pod šifro „Tih dom/7044“ na uprav. Slov. Naroda. 7044

Srebro se kupi pri Splošni zav. posreževanja dovalnic v Ljubljani, Gledališka ulica št. 7/III. Uradne ure od 9—11 in od 14—16. 7066

Kopi se hita na prometnem kraju z gostilniško koncesijo takoj. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 7057

Napredaj je Manlicher repetirna puška cal. 8. Pojasnila daje F. K. Kaiser, puškar, Selenburgova ul. 6. 7056

Proda se velika pipa za pivo, vrtna stoli in zastori za okna. Ogleda se Čopova ul. 21/III, Ljubljana. 7074

Išče se učiteljica, počitnice dajati ure deklic kot ponovitev za 1. razred. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 7052

200 hl ogrskega vilaniškega rizianga belega, starega in novega se prodaja. Vprašati pri špedicijski družbi „Balkan“, Ljubljana. 7065

Laneno seme kupuje po najvišji dnevnici in pravi ponudbe z navedbo množine Leopold Knez, trgovec, Krško ob Savi. 6998

Več tisoč kg prvovrstnih oljčnih tropin, garantirano zdravih v hlebih (prvovrstno krmilo za živino) nudi tvrdka Bor. Špil, Kočevje. Vzorci na željo giat. 7048

Natakarica na račun solidna, pridna in z dobrih spricvali, se takoj sprejme. Ponudbe z natančnim naslovom pod „Solidna natakarica/7059“ na upr. Slov. Naroda. 7059

Kuharica koja i ostali kučni posao obavlja traži se za odmah. Ponudbe pismene i zahtjeve glede plače molim slati na: Olga Keksch Karlovac. 7045

Cokolada prve vrste ca 30 kg se takoj prodaja. Natančneje se poizve pri Splošni zav. posreževanja Gledališka ul. 7/III. Uradne ure od 9—11 in od 14—16. 7070

Moderni komplet postelja in otroški športni vozček, se dobro ohranjeno, je napredaj na Sv. Jakoba nabrežja 29, na dvorišču. 7071

500 do 1000 K nagrade tistemu, ki 1. avgusta stanovanje s 3 sobami, kuhinjo in priključki. Ponudbe pod šifro: „I. K/7072“ na uprav. Slov. Naroda. 7072

Hiša s 4 stanovanji, gostilna s konjarnico, velika obokana klet, posebno pripravna za vinsko veletrgovino se zelo ugodno prodaja. Naslov pove uprav. „Slov. Naroda“ 7035

Spreten sedlar in lakirar, boljša moč, išče službo. Zmožen je vseh najmodernejših avtomobilskih del, sposoben voditi samostojno obrt. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 7073

Marljiv, energični rudniški nadpaznik, paznik nadprelednik za lignitski premogovnik v Sloveniji se iščejo, Oferte z prepisi spricval in z oznakom plače pod naslov: S. Marjanovič, v Zagrebu, Rajnerova ulica 17. 7053

Pisarna v Nemški Avstriji za administrativne (državljinstvo, domovinstvo, odškodnine, preskrbne, preskrba listin, davčne stvari) išče zveze z enakomerno ali zmožno osebo na Kranjskem v svrhu vzajemnega dopiranja. Ponudbe pod „Graz/7038“ na uprav. „Slov. Naroda“ 7038

Trgovska moč kolonijalne stroke, zmožen hrvatskega ali slovenskega jezika v govoru in pisavi, se išče kot opora ravnatelja za večjo delniško družbo v Zagrebu. Natančne ponudbe pod: „Füchtig u. solide“ na Internationales Zeitungsbureau v Zagrebu, Illica br. 21. 7040

Kot oskrbnik večjega posestva želim stopiti v službo v Jugoslaviji. Star sem 34 let. Imam dobro spricvalo za poljedelstvo in vinogradstvo, zmožen slovenskega nemškega in hrvatskega jezika. Pismene ponudbe pod „Oskrbnik“ poštno ležeče Celovec, Koroško. 7039

Korespondenca! Se bliha mlada dama do 20 let, katera bi bila pripravljena pisмено kraljati dolgočasne ure življenja tehničnemu mornariškemu podčastniku mirnega značaja in dobrega srca. Dopisal ako mogoče s sliko katera se vrne, pod „Plemenitomisli/7063“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 7063

Resna ženitna ponudba. Izobražen uradnik (Srb), 37 let star, dobro vzgojen, z denarjem v bankah in premoženjem 100.000 K, ima 2 otroka, za katera bo sam skrbel, če bi bodoča žena ne hotela, se želi seznaniti z vdovo od 28—37 let radi ženidbe, zdravo brez otrok in resno. Imeti mora približno odgovarjajoče premoženje. Prosi se posiljati samo resne ponudbe na upravništvo Slovenskega Naroda pod šifro „Kornjic/7047“ s fotografijo in pogojem do 10. avgusta t. l. Tajnost zadržana. 7047

Preklic! S tem preklicujem žaljive besede, ki sem jih v razburjenosti govorila zoper M. Jurca. Zagorje, 17. julija 1919. Ana Bajcar.

Dva strugarja in več ključavničarjev išče „Kranjska tvornica železnic i bravarske robe u Kamniku“ 6902

Proda se 100 parov finih popolnoma predvojnih ženskih čevljev a 150 K. Ponudbe na Franc Brulc, Kranj 24. 7050

Katera družina bi bila pripravljena sprejeti. 6902

Na hrano in stanovanje bančnega uradnika — praktika in pod kakšnimi pogoji. Ponudbe pod „575/7069“ na uprav. „Slov. Naroda“ 7069

Mlad fotografski pomočnik zmožen neg. in pos. retuše ter sigurne v posnetkih, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo plače je vnositi na fotografa Eugen Hübscher, Ljubljana, Gosposka ulica 16. 6967

Imam napredaj 300 kg finega medu v satovju. Cena po dogovoru. Vprašanja na M. Bajuk Bozakov 30, p. Metlika. 6959

Zidarskega polirja sprejme stavbeno podjetje Iv. Stražar, Kranj. Reflektira se je na vsestransko izvežbano moč. Absolventi obrtne šole s prakso imajo prednost. Prepisi spricval in osebna predstava na zgorajšnji naslov. 6979

Sobo išče inženier eventualno s hrano za avgust. Obvestila na upravništvo „Slov. Naroda“ pod: J. M. S./7007. 7007

Postelje po K 60—, spodnje in vrhne modroce kakor tudi vsakovrstno drugo hišno opravo priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniska delavnica, Ljubljana, Marije Terezije cesta, Kollzej. 6724

Velika izbira pokrajinskih umetniških in drugih RAZGLEDNIC. Narodna knjigarna, Prešernova ulica 7.

Proda se oboji 700 metrov manufakt. blaga Kje, pove upr. „Slov. Naroda“ 7015

Nekaj vinskih sodov v dobrem stanju in skoraj nova decimalna tehtnica se poceni prodaja. Vprašati je pri Hinko Stancar, trgovina, Dunajska cesta šte. 10. 7006

Strešnik, fino glaziran, iz la materijala, prodajam dokler traja zaloga. Ceri za kanele, plošče za tlak, podboji (pangerji) vedno v zalogi. Sprejemajo se naročila na vse druge betonske izdelke in popravila. Betonska tvornica Jos. Cihlar, Ljubljana, Dunajska c. 7058

Išče se bratovsko skladiščno zdravnika za Hrastnik. Nastop 1. avgusta 1919. Plača po dogovoru. Cenjene ponudbe na bratovsko skladiščno v Trbovljah. 6899

Izvežbana knjigovodkinja z znanjem vseh kontorskih del ter samostojna korespondentinja, ki ima veselje do trgovine, se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ceni ponudbe pod šifro: „Samostojna“ poštni predal 38, Ljubljana. 7018

Na prodaj je dobro pol ure od železniške postaje St. Jurij ob Juž. žel. okolu 70 metrskih sežnjev suhih cepljenih bukovih drv ter 400 do 500 bukovih hlobov, vporabnih za industrijska podjetja. — Izve se pri zadruzi „Lastni dom“ v Celju Prešernova ulica 15. 6897

Močna vprega dobro ohranjena, za par konj, se po ceni prodaja. Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“ 6971

Blagajničarka s prakso, starejša in dober korespondent železninske stroke se sprejmeta. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 7026

Nogavice (Flor) svile in volnene za dame razpošilja po zelo nizki ceni protoklirana tvrdka Ferdo Sert, Maribor, Koroška 21.

Glapec se sprejme, neoznjen lahko s hrano in stanovanjem, oženjem pa s stanovanjem. Potizve se Jeranova ulica 11. 6986

TOKAR ZA DRVO vješt, za stalni posao, traži se za odmah. Ponudbe slati na: Smev, tvornica strojeva v Bjelevaru.

Kupim železne barele nove ali pa v dobrem stanju, kakor tudi večjo množino fižola. Ponudbe na poštni predal št. 6 Ljubljana. 6815

Za Celovec se išče 7024

Fino laneno olje je na prodaj v večji množini. Vprašati naj so pri upravi „Slovenskega Naroda“ pod „Franko“/7023. 7022

800 labkih zaboječkov za razpošiljanje suhega sadja ali drugih deželnih pridelkov se prodaja. Potizve se v Mühlsteinovem skladišču na Dunajski cesti v Ljubljani. 7058

Bizeljsko vino, letnik 1917, zajamčeno naravno, se odda v večjih množinah franko Ljubljana po K 850 liter. Pojasnila daje Jugoslovanski anončni in informacijski zavod Beseljak & Rožanc. Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 7060

Trži se za odmah poštna djevojka za vse kučne poslove uz kuharico. Dobro plača i opskrba. Obitelji Dr. Sorčić liječnik, Grubišnopolje kraj Belovara Hrvatska. 6921

Drva, bukova, metrska se kupijo. Ponudbe franko Ljubljana na Jugoslovanski anončni in informacijski zavod Beseljak & Rožanc Ljubljana, Frančevo nabr. 5. 7061

VABILO na redni občni zbor Zadružne zveze v Celju

registrovane zadruge z omejeno zavezo v nedeljo, dne 20. julija 1919 ob 10 uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma v Celju.

DNEVNI RER:

- 1. Pozdrav predseienika. 2. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva o poslovanju v letu 1918. 4. Sklepanje o računskem zaključku za l. 1918 in o razdelitvi čistega dobička. 5. Določitev prispevkov za revizijo in v pomožni zaklad. 6. Razni predlogi in nasveti.

Opozarjamo na določbo § 29. združenih pravil, ki se glasilo: „Vsak zadržnik ima pravico glasovati pri občnem zboru o vseh v § 28. navedenih točkah; vsak delež ima en glas; vendar ne sme imeti noben posamezni udeleženec občnega zbora več kakor sto glasov. Za drugo zastopa pri občnem zboru njen načelnik ali kak drug pooblaščenec, ki mora biti član dotične zadruge. Vsak pooblaščenec, bodisi načelnik, bodisi si kak drug, se mora legitimirati s tozadevnim, v sebi načelstva sklenjenim pravilnim pooblastilom ali pa z dotično deležno listino.“ Ker je pričakovati k zborovanju več srbskih in hrvatskih gostov, prosimo članice za obilno udeležbo.

CELJE, dne 30. junija 1919. Zadružna Zveza v Celju, registrirana zadruza z omejeno zavezo. Dr. A. Božič, predsednik. Dr. Ernest Kalan, član načelstva.

Jedna odgojiteljica djecl, koja školu polaze, koja znade francuski i vješta u klaviru te razume u šivenju, traži se za odmah za Srem. Ponudbe na gdju Sofiju Stojković, Zagreb, Gjorgjičeva ul. 9. 6992

Zidarje in tesarje večje število se delo na Jesenicah proti najboljši plači, stanovanje v barakab, lastni skupni kuhinji itd. pod vodstvom zidarskega polirja gospoda Angela Battolino, stavbeno podjetje Viljem Treo. Zglasiti se je v stavbeni pisarni Marije Terezije cesta št. 10. 6994

Brašno (moka), pšenico, kukuruz, ječam, zob (oves), posilje (otrobi) i ostale zemaljske plodine i proizvode nudja samo na veliko 5754

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac broj 15, Telefon 22 - 69.

Najveća slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska LUBLJANA, Prešernova ulica št. 3 je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000,000— rezervnega zaklada „ 2,500,000— Sprejema vloge vsak delavnik.

Hranilnica je pupilarno varna. 159 Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike. Dovoljuje posejila na zemljišču in posloplja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga. V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno Kreditno društvo.

Čevlje, fine, moderno izdelane in sandale ima v zalogi in jih razpošilja po poštnem povzetju mirenska „Čevljarska zadruga“ v Vrbovcu pri Mozirju. Čevlji so iz lahke ševro-media kože, boksa in teteline. Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otroške čevlje ter sandale. Cene usnja se dvigajo, zato naročite čimprej! Pri večjem odjemu primeren popust! 6601 Prodajalna tudi v Celju, „Narodni dom“. Zmerne cene! Zahtevajte cenike!

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani oddajo 3125 lastnih delnic a K 400— nominale za ceno K 560—, prišteveši 5% obresti od nominala za čas od 1. decembra 1918 do dneva vplačila, Delnice, ki se bodo glasile na prinosca, bodo participirale na čistem dobičku podjetja za leto 1919. Priglašanje se prične 20. jul. ter se konča 15. avg. t. l. Priglasje sprejemajo: Jadranska banka, Ljubljanska kreditna banka in Zadružna zveza v Ljubljani.

20. jul. ter se konča 15. avg. t. l. Priglasje sprejemajo: Jadranska banka, Ljubljanska kreditna banka in Zadružna zveza v Ljubljani.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana. Delniška glavica: K 30,000,000. Sprejema: Vloge na knjižice, Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moralij. Rentni davek plača banka iz svojega. KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. Brzozjavni naslov: JADRANSKA. Centrala: Trst. Podružnice: Dubrovnik, Buzjani, Kotor, Metković, Ekspozitura Kranj. Opatija, Spiljet, Sibenik, Zadar. ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd. IZDAJA: Ceke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. DAJE TRGOVSKE KREDITE pod najugodnejšimi pogoji. DAJE PREDUJME: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje. Telefon št. 257.